

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА ГЕОЛОГІЇ ТА НАДР УКРАЇНИ

(Держгеонадра)

вул. Антона Цедіка, 16, м. Київ, 03057, тел. (044) 536-13-18, (044) 536-13-17, тел/факс: (044) 456-71-45
E-mail: office@geo.gov.ua, сайт: www.geo.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 37536031

від _____ 20__ р. № _____

На № _____ від _____ 20__ р.

Державна регуляторна служба України

Про погодження проекту акта

Державна служба геології та надр України відповідно до вимог Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» надсилає на погодження проект наказу Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України «Про затвердження Правил охорони підземних вод».

Разом з тим зазначаємо, що зазначений проект акта доопрацьовано з урахуванням вимог Міністерства охорони здоров'я України, нормопроєктувальної техніки та внесено редакційні правки, що не змінили його суті.

Проект акта погоджено рішенням Державної регуляторної служби України від 20.09.2022 № 335.

Враховуючи викладене, просимо повторно опрацювати та погодити проект акта.

Додатки:

1. Проект нормативно-правового акта на 20 арк.
2. Аналіз регуляторного впливу на 14 арк.
3. Повідомлення про оприлюднення на 1 арк.
4. Копія рішення ДРС від 20.09.2022 № 335 на 1 арк.

Голова

Роман ОПІМАХ

Наталія Зарітовська (044) 536 13 23, N.Zaritovska@geo.gov.ua

UB
Держгеонадра
№84/05/2-23 від 12.01.2023
КЕП: Опімах Р. С. 12.01.2023 12:10
26B2648ADD3032E1040000012112D009CA9AE00

ПОВІДОМЛЕННЯ
про оприлюднення проєкту наказу Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України «Про затвердження Правил охорони підземних вод»

Проєкт наказу Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України «Про затвердження Правил охорони підземних вод» розроблено з метою врегулювання відносин у сфері охорони навколишнього природного середовища та поліпшення екологічного стану регіонів України, охорони підземних вод від забруднення та виснаження.

Назва органу виконавчої влади, що розробив регуляторний акт
Державна служба геології та надр України.

Назва структурного підрозділу, що розробив регуляторний акт, адреса та телефон

Управління геології Державної служби геології та надр України, 03057, м. Київ, вул. Антона Цедіка, 16, тел. (044) 536-13-23, e-mail: office@geo.gov.ua.

Проєкт акта та аналіз регуляторного впливу оприлюднено на офіційному вебсайті Державної служби геології та надр України (www.geo.gov.ua).

Зауваження та пропозиції до проєкту акта приймаються протягом місяця з дня його оприлюднення на вказану пошту та електронну адресу.

Голова Державної служби геології та надр України

Роман ОПІМАХ

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ

до проєкту наказу Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України «Про затвердження Правил охорони підземних вод»

I. Визначення проблеми

Проєкт наказу розроблено відповідно до статті 105 Водного кодексу України, підпункту 117 пункту 4 та пункту 8 Положення про Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 року № 614, підпункту «д» підпункту 1 пункту 1 рішення Ради національної безпеки і оборони України від 23 березня 2021 року «Про виклики і загрози національній безпеці України в екологічній сфері та першочергові заходи щодо їх нейтралізації», введеного в дію Указом Президента України від 23 березня 2021 року № 111/2021.

Проєкт акта розроблено з метою врегулювання відносин у сфері охорони навколишнього природного середовища, поліпшення екологічного стану регіонів України та охорони підземних вод від забруднення та виснаження.

Проєктом наказу пропонується затвердити Правила охорони підземних вод, якими передбачається встановити вимоги з охорони підземних вод, заходи з охорони навколишнього природного середовища, зокрема надр, при здійсненні будь-яких видів антропогенної діяльності, яка може негативно позначитися на якісних показниках підземних вод.

Проєкт наказу визначає порядок здійснення заходів щодо охорони підземних вод, які спрямовані на захист підземних водних ресурсів держави та забезпечення населення якісною питною водою в населених пунктах України.

На сьогодні редакція Правил охорони підземних вод, яка діє на території України, відсутня.

Станом на початок 2022 року спеціальних дозволів на користування надрами для підземних вод дійсних 808 одиниць. За даними Державного агентства водних ресурсів України, діючих дозволів на спеціальне водокористування налічується 13 198, з них із забором підземних вод 8 900. Відповідно до даних державного обліку використання підземних вод упродовж 2000 – 2018 років щорічно працювало близько 10 000 водозаборів підземних вод, на яких експлуатуються від 1 до декілька десятків свердловин. При цьому суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання акту в разі більше чим наданих спеціальних дозволів на користування

споруд (експлуатація підземних вод), які можуть бути внесені до Державного реєстру артезіанських свердловин складає 50000 до 100000 одиниць. За попередніми оцінками експертів на території України може експлуатуватися до 500000 водозабірних споруд, які здійснюють водозабір з підземних вод.

Станом на початок липня 2022 року до Державного реєстру артезіанських свердловин внесені понад 5000 об'єктів.

Прийняття проекту акта сприятиме вдосконаленню правовідносин та призведе до узгодженості в регулюванні у сфері підземних вод.

Враховуючи вищезазначене, з метою забезпечення належного виконання рішення Ради національної безпеки і оборони України від 23 березня 2021 року «Про виклики і загрози національній безпеці України в екологічній сфері та першочергові заходи щодо їх нейтралізації», введеного в дію Указом Президента України від 23 березня 2021 року № 111/2021 виникла необхідність у затвердженні Правил охорони підземних вод.

Основні групи, на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	-	+
Держава	+	-
Суб'єкти господарювання (у тому числі суб'єкти малого підприємництва)	+	-

Врегулювання зазначених проблемних питань не може бути здійснено за допомогою:

ринкових механізмів, оскільки такі питання регулюються виключно нормативно-правовими актами;

діючих регуляторних актів, оскільки чинним законодавством порушені питання не врегульовані.

II. Цілі державного регулювання

Основними цілями прийняття проекту акта є:

Цілями прийняття проекту є:

наявність єдиного документа з правилами та вимогами з охорони підземних вод, що забезпечують їх захист від забруднення, засмічення, вичерпання, виснаження;

визначення принципів охорони підземних вод;

визначення правил при проектуванні, розміщенні, будівництві, реконструкції та введенні в дію водозабірних споруд;

визначення загальних вимог до будівництва водозбору підземних вод;

загальні вимоги до звітування при видобутку та використанню підземних вод з метою державного обліку підземних вод;

визначення основних принципів до визначення зон санітарної охорони та умов їх дотримання;

загальні вимоги до оформлення локальних мереж спостережних

свердловин;

узагальнені вимоги до ліквідації покинутих свердловин та вимоги до захоронення зворотних вод;

визначення повноважень Держгеонадр, Держпраці та Держекоінспекції щодо державного нагляду (контролю), державного геологічного контролю при охороні підземних вод від виснаження та забруднення.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1:	<p>Залишення чинного регулювання.</p> <p>Відсутність єдиного документа з правилами та вимогами з охорони підземних вод, що забезпечують їх захист від забруднення, засмічення, вичерпання, виснаження. Відсутність визначення принципів охорони підземних вод. Відсутність визначення правил при проектуванні, розміщенні, будівництві, реконструкції та введенні в дію водозабірних споруд. Відсутність визначення загальних вимог до будівництва водозабору підземних вод. Відсутність зведених загальних вимог до звітування при видобутку та використанні підземних вод з метою державного обліку підземних вод. Відсутність визначення основних вимог для водозаборів підземних вод від початку проектування, планування та будівництва до видобування, використання та обслуговування. Відсутність узагальнених визначених повноважень Держгеонадр, Держпраці та Держекоінспекції щодо державного нагляду (контролю), державного геологічного контролю при охороні підземних вод від виснаження та забруднення.</p>
Альтернатива 2:	<p>Прийняття проекту наказу Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України «Про затвердження Правил охорони підземних вод».</p> <p>Наявність єдиного документа з правилами та вимогами з охорони підземних вод, що забезпечують їх захист від забруднення, засмічення, вичерпання, виснаження. Наявність визначених принципів охорони підземних вод. Узагальнення визначення правил при проектуванні, розміщенні, будівництві, реконструкції та введенні в дію водозабірних споруд. Наявність узагальненого</p>

	<p>визначення вимог до будівництва водозабору підземних вод. Існування узагальнених вимог до звітування при видобутку та використанні підземних вод з метою державного обліку підземних вод. Узагальнений опис основних принципів до визначення зон санітарної охорони та умов їх дотримання. Визначені загальні вимоги до оформлення локальних мереж спостережних свердловин. Визначення основних вимог для водозаборів підземних вод від початку проектування, планування та будівництва до видобування, використання та обслуговування. Визначені узагальнені вимоги до ліквідації покинутих свердловин та вимоги до захоронення зворотних вод. Визначення повноважень Держгеонадр, Держпраці та Держекоінспекції щодо державного нагляду (контролю), державного геологічного контролю при охороні підземних вод від виснаження та забруднення.</p>
--	--

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1.	Відсутні.	<p>Відсутність єдиного документа з правилами та вимогами з охорони підземних вод. Відсутність визначення принципів охорони підземних вод. Відсутність визначення правил при проектуванні, розміщенні, будівництві, реконструкції та введенні в дію водозабірних споруд. Відсутність визначення загальних вимог до будівництва водозабору підземних вод.</p>

		Відсутність визначення основних вимог для водозаборів підземних вод від початку проектування, планування та будівництва до видобування, використання та обслуговування.
Альтернатива 2.	<p>Наявність єдиного документа з правилами та вимогами з охорони підземних вод.</p> <p>Визначені загальні вимоги до оформлення локальних мереж спостережних свердловин.</p> <p>Визначення основних вимог для водозаборів підземних вод від початку проектування, планування та будівництва до видобування, використання та обслуговування. Визначені узагальнені вимоги до ліквідації покинутих свердловин та вимоги до захоронення зворотних вод.</p> <p>Визначення повноважень Держгеонадр, Держпраці та Держекоінспекції щодо державного нагляду (контролю), державного геологічного контролю при охороні підземних вод від виснаження та забруднення.</p> <p>Наближення законодавства України до Європейського рівня.</p>	Відсутні.

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Громадяни не є групою, на яку впливатиме регуляторний акт.

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Показник	Великі*	Середні*	Малі*	З них Мікро*	Разом*
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	4	380	5519	4674	5903
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	0,1	6,4	93,5	79,2	100

**Державна служба статистики України.*

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1.	Відсутні.	Залишаються значні витрати часу на пошук різних нормативно-правових актів для кожного етапу від проектування до експлуатації водозабору підземних вод.
Альтернатива 2.	Спрощення процесу нормативного регулювання будівництва та експлуатації водозабору підземних вод. Забезпечення відкритості та прозорості у сфері надрокористування.	Прогнозуються витрати, пов'язані виключно з необхідністю ознайомитись з новими вимогами регулювання. А саме: 0,5 години на ознайомлення з нормативно-правовим актом.

ТЕСТ 1

малого підприємництва (М-Тест)

1. Консультації з представниками мікро – та малого підприємництва щодо оцінки впливу регулювання.

Консультації щодо визначення впливу запропонованого регулювання для суб'єктів малого підприємництва та визначення переліку процедур, виконання яких необхідно для здійснення регулювання, проведено розробником з

30.05.2022 по 10.06.2022.

Порядковий номер	Вид консультацій	Кількість учасників консультацій	Основні результати консультацій
1.	Телефонні консультації із суб'єктами підприємницької діяльності – надрокористувачами.	10	Регулювання сприймається. Отримано інформацію щодо переліку процедур, які необхідно виконати у зв'язку із запровадженням нових вимог регулювання: ознайомитися з узагальненими вимогами регулювання – 0,5 год.

2. Вимірювання впливу регулювання на суб'єктів малого підприємництва: кількість суб'єктів малого (мікро) підприємництва, на яких поширюється регулювання: 5519.

питома вага суб'єктів малого (мікро) підприємництва у загальній кількості суб'єктів господарювання, на яких проблема справляє вплив 93,5 %.

3. Розрахунок витрат суб'єкта малого (мікро) підприємництва на виконання вимог регулювання.

У розрахунку вартості 1 години роботи використано вартість 1 години роботи, яка відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2021 рік», з 1 січня 2022 року становить – 39,26 гривні.

Первинна інформація про вимоги регулювання може бути отримана за результатами пошуку проекту наказу Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України «Про затвердження Правил охорони підземних вод» на офіційному вебсайті Державної служби геології та надр України.

Інформація про розмір часу, який витрачається суб'єктами на отримання зазначеної інформації є оціночною.

Розрахунок витрат суб'єктів малого (з врахуванням мікро-) підприємництва на виконання вимог регулювання

№	Витрати	За перший рік	За п'ять років
1	Процедури отримання первинної інформації про вимоги регулювання	9,815 грн	9,815 грн
2	Ознайомлення з Правилами	19,63 грн	19,63 грн
3	РАЗОМ (сума рядків: 1+2), гривень	29,445 грн	29,445 грн

4	Кількість суб'єктів господарювання малого підприємництва, на яких буде поширено регулювання, одиниць	5519	5519
5	Сумарні витрати суб'єктів господарювання малого підприємства, на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 3 x рядок 4), гривень	162 506,955 грн	162 506,955 грн

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень
Альтернатива 1.	162 506,955 грн
Альтернатива 2.	162 506,955 грн

Витрати на суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта

№	Витрати	За перший рік	За п'ять років
1	Процедури отримання первинної інформації про вимоги регулювання	9,815 грн	9,815 грн
2	Введення інформації до реєстру	19,63 грн	19,63 грн
3	РАЗОМ (сума рядків: 1+2), гривень	29,445 грн	29,445 грн
4	Кількість суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на яких буде поширено регулювання, одиниць	384	384
5	Сумарні витрати суб'єктів господарювання великого та середнього підприємства, на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 3 x рядок 4), гривень	11 306,88 грн	11 306,88 грн

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень
Альтернатива 1.	
Витрати держави	Витрати на постійні роз'яснення щодо нормативного регулювання по водозаборах підземних вод
Витрати великого та середнього підприємства	11 306,88 грн

Витрати малого підприємництва	162 506,955 грн
Альтернатива 2.	
Витрати держави	Відсутні
Витрати великого та середнього підприємництва	11 306,88 грн
Витрати малого підприємництва	162 506,955 грн

Внаслідок прийняття регуляторного акта не прогнозується зменшення витрат суб'єктів господарювання.

Водночас, прийняття даного регуляторного акта дозволить скоротити кількість ресурсів, які змушені витратити суб'єкти господарювання на ознайомлення з великою кількістю нормативних актів.

№	Етап процедури	Альтернатива 1	Альтернатива 2
1	Пошук десятків нормативних актів	+	-
2	Ознайомлення з десятками нормативних актів	+	-
3	Пошук Правил охорони підземних вод	-	+
4	Ознайомлення з Правилами охорони підземних вод	-	+
Всього		2 дії	2 дії

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1.	1	Така альтернатива не сприятиме досягненню цілей державного регулювання. Залишаються проблеми зазначені у Розділі 1 Аналізу.
Альтернатива 2.	4	Така альтернатива сприятиме досягненню цілей державного

		регулювання щодо вирішення у правовому полі питання узагальнення правил будівництва та експлуатації водозаборів підземних вод, покращення розвитку ресурсного потенціалу держави. Цілі з прийняттям регуляторного акта будуть досягнуті повною мірою (проблема більше існувати не буде).	
Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1.	<p>Для держави: Відсутні</p> <p>Для суб'єктів господарювання: Відсутні</p>	<p>Для держави: Невиконання вимог законодавства в частині наявності правил охорони підземних вод.</p> <p>Для суб'єктів господарювання: Залишаються витрати пов'язані з необхідністю значних затрат часу на опрацювання десятків нормативних актів.</p>	Така альтернатива не сприятиме досягненню цілей державного регулювання.
Альтернатива 2.	<p>Для держави: Забезпечення відкритості та прозорості сфери</p>	<p>Для держави: Відсутні</p> <p>Для суб'єктів господарювання:</p>	Дана альтернатива забезпечує потреби у розв'язанні

	<p>надкористуванн я.</p> <p>Покращення розвитку ресурсного потенціалу держави.</p> <p>Наближення законодавства України до Європейського рівня.</p> <p>Для суб'єктів господарювання:</p> <p>Забезпечення відкритості та прозорості та сфери надкористуванн я.</p> <p>Забезпечення прав та законних інтересів суб'єктів господарювання.</p>	<p>ня:</p> <p>Прогнозуютьс я витрати, пов'язані з необхідністю ознайомитись з новими вимогами регулювання.</p> <p>А саме: 0,5 год на ознайомлення з нормативно- правовим актом.</p>	<p>проблеми та досягнення встановлених цілей.</p>
--	--	--	---

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Альтернатива 1.	<p>Переваги відсутні. Така альтернатива не сприятиме досягненню цілей державного регулювання.</p> <p>Залишаються проблеми зазначені у Розділі 1 Аналізу.</p>	Відсутні.
Альтернатива 2.	Така альтернатива досягнення цілей державного регулювання сприятиме відкритості та	Ризик зовнішніх чинників на дію акта відсутній.

	прозорості сфери надрокористування.	
--	-------------------------------------	--

V. Механізм та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Механізмом, який забезпечить розв'язання проблеми є прийняття регуляторного акта, що в свою чергу забезпечить:

наявність узагальнених правил охорони підземних вод;
відкритість та прозорість сфери надрокористування;
конкурентність у сфері надрокористування.

1. Організаційні заходи для впровадження регулювання:

Для впровадження цього регуляторного акта необхідно забезпечити погодження регуляторного акта із заінтересованими органами, подання на державну реєстрацію до Міністерства юстиції, інформування надрокористувачів про вимоги регуляторного акта шляхом його оприлюднення у засобах масової інформації та публікації в Офіційному віснику України.

2. Організаційні заходи для впровадження регулювання:

Ознайомитися з вимогами регулювання (пошук та опрацювання регуляторного акту в мережі Інтернет), розміщення контактної інформації для консультування суб'єктів господарювання.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні впроваджувати або виконувати ці вимоги

Реалізація регуляторного акта не потребуватиме додаткових бюджетних витрат і ресурсів на адміністрування регулювання органами виконавчої влади чи органами місцевого самоврядування.

Державне регулювання не передбачає утворення нового державного органу (або нового структурного підрозділу діючого органу).

Проведено розрахунок витрат на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва в межах даного аналізу.

Проведено розрахунок витрат суб'єктів малого (з врахуванням мікро) підприємництва в межах даного аналізу.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Строк дії цього регуляторного акта встановлюється на необмежений строк з моменту набрання чинності, оскільки необхідність виконання положень регуляторного акта є постійною.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Прогнозними значеннями показників результативності регуляторного акта є:

1. Розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних із дією акта – не прогнозується.

2. Кількість суб'єктів господарювання:

суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва – 384;

суб'єктів господарювання малого та мікро підприємництва – 5519.

3. Розмір коштів і час, які витрачаються суб'єктами господарювання у зв'язку із виконанням вимог акта – низький.

4. Розмір коштів, які витратимуться суб'єктом господарювання у зв'язку із виконанням вимог акта:

для одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва: 29,445 грн.

для одного суб'єкта господарювання малого та мікро підприємництва: 29,445 грн.

5. Кількість часу, який витратиметься суб'єктом господарювання у зв'язку із виконанням вимог акта:

для одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва: 0,5 год.

для одного суб'єкта господарювання малого та мікро підприємництва: 0,5 год.

6. Рівень поінформованості суб'єктів господарювання і фізичних осіб – високий. Проект акта та відповідний аналіз регуляторного впливу оприлюднено на офіційному вебсайті Державної служби геології та надр України.

Після прийняття та державної реєстрації регуляторного акта він буде опублікований у Офіційному віснику України та засобах масової інформації.

Додатковими показниками результативності запровадження регуляторного акта, виходячи з його цілей, слугуватимуть:

1. Кількість суб'єктів господарювання, які звернулися до Держгеонадр за наданням роз'яснення.

2. Кількість суб'єктів господарювання, які подали форми звітності 7-ГР «Підземні води».

3. Кількість приписів з боку Державної служби геології та надр України, складених за результатами проведення заходів державного нагляду (контролю), опублікованих на Інспекційному порталі (<https://inspections.gov.ua>), та пов'язаних із не виконанням вимог чинного наказу.

ІХ. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Відстеження результативності регуляторного акта здійснюватиметься шляхом проведення базового, повторного та періодичного відстежень статистичних показників результативності акта, визначених під час проведення

аналізу впливу регуляторного акта.

Базове відстеження результативності цього регуляторного акта здійснюватиметься після набрання ним чинності, оскільки для цього використовуватимуться виключно статистичні показники, але не пізніше дня, з якого починається проведення повторного відстеження результативності цього акта.

Повторне відстеження результативності цього регуляторного акта здійснюватиметься через рік з дня набрання чинності цим регуляторним актом, але не пізніше двох років з дня набрання чинності цим актом. За результатами даного відстеження відбудеться порівняння показників базового та повторного відстеження.

Періодичне відстеження результативності цього регуляторного акта буде здійснюватися один раз на кожні три роки починаючи з дня закінчення заходів з повторного відстеження результативності цього акта.

У разі надходження пропозицій та зауважень щодо вирішення нерегульованих або проблемних питань буде розглядатися необхідність внесення відповідних змін.

Відстеження результативності регуляторного акта буде здійснюватися Державною службою геології та надр України шляхом розгляду пропозицій та зауважень, які надійдуть до нього.

**Голова Державної служби
геології та надр України**

Роман ОПІМАХ

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА ГЕОЛОГІЇ ТА НАДР УКРАЇНИ
(Держгеонадра)

вул. Антона Цедіка, 16, м. Київ, 03057, тел. (044) 536-13-18, (044) 536-13-17, тел/факс: (044) 456-71-45
E-mail: office@geo.gov.ua, сайт: www.geo.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 37536031

від _____ 20__ р. № _____

На № _____ від _____ 20__ р.

**Державна регуляторна служба
України**

Про погодження проєкту акта

Державна служба геології та надр України відповідно до вимог Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» надсилає на погодження проєкт наказу Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України «Про затвердження Правил охорони підземних вод».

Разом з тим зазначаємо, що зазначений проєкт акта доопрацьовано з урахуванням вимог Міністерства охорони здоров'я України, нормопроектувальної техніки та внесено редакційні правки, що не змінили його суті.

Проєкт акта погоджено рішенням Державної регуляторної служби України від 20.09.2022 № 335.

Враховуючи викладене, просимо повторно опрацювати та погодити проєкт акта.

Додатки:

1. Проєкт нормативно-правового акта на 20 арк.
2. Аналіз регуляторного впливу на 14 арк.
3. Повідомлення про оприлюднення на 1 арк.
4. Копія рішення ДРС від 20.09.2022 № 335 на 1 арк.

Голова

Роман ОПІМАХ

Наталія Зарітовська (044) 536 13 23, N.Zaritovska@geo.gov.ua

UB
Держгеонадра
№84/05/2-23 від 12.01.2023
КЕП: Опімах Р. С. 12.01.2023 12:10
26B2648ADD3032E10400000012112D009CA9AE00

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ

до проєкту наказу Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України «Про затвердження Правил охорони підземних вод»

I. Визначення проблеми

Проєкт наказу розроблено відповідно до статті 105 Водного кодексу України, підпункту 117 пункту 4 та пункту 8 Положення про Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 року № 614, підпункту «д» підпункту 1 пункту 1 рішення Ради національної безпеки і оборони України від 23 березня 2021 року «Про виклики і загрози національній безпеці України в екологічній сфері та першочергові заходи щодо їх нейтралізації», введеного в дію Указом Президента України від 23 березня 2021 року № 111/2021.

Проєкт акта розроблено з метою врегулювання відносин у сфері охорони навколишнього природного середовища, поліпшення екологічного стану регіонів України та охорони підземних вод від забруднення та виснаження.

Проєктом наказу пропонується затвердити Правила охорони підземних вод, якими передбачається встановити вимоги з охорони підземних вод, заходи з охорони навколишнього природного середовища, зокрема надр, при здійсненні будь-яких видів антропогенної діяльності, яка може негативно позначитися на якісних показниках підземних вод.

Проєкт наказу визначає порядок здійснення заходів щодо охорони підземних вод, які спрямовані на захист підземних водних ресурсів держави та забезпечення населення якісною питною водою в населених пунктах України.

На сьогодні редакція Правил охорони підземних вод, яка діє на території України, відсутня.

Станом на початок 2022 року спеціальних дозволів на користування надрами для підземних вод дійсних 808 одиниць. За даними Державного агентства водних ресурсів України, діючих дозволів на спеціальне водокористування налічується 13 198, з них із забором підземних вод 8 900. Відповідно до даних державного обліку використання підземних вод упродовж 2000 – 2018 років щорічно працювало близько 10 000 водозаборів підземних вод, на яких експлуатуються від 1 до декілька десятків свердловин. При цьому суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання акту в рази більше чим наданих спеціальних дозволів на користування

споруд (експлуатація підземних вод), які можуть бути внесені до Державного реєстру артезіанських свердловин складає 50000 до 100000 одиниць. За попередніми оцінками експертів на території України може експлуатуватися до 500000 водозабірних споруд, які здійснюють водозабір з підземних вод.

Станом на початок липня 2022 року до Державного реєстру артезіанських свердловин внесені понад 5000 об'єктів.

Прийняття проекту акта сприятиме вдосконаленню правовідносин та призведе до узгодженості в регулюванні у сфері підземних вод.

Враховуючи вищезазначене, з метою забезпечення належного виконання рішення Ради національної безпеки і оборони України від 23 березня 2021 року «Про виклики і загрози національній безпеці України в екологічній сфері та першочергові заходи щодо їх нейтралізації», введеного в дію Указом Президента України від 23 березня 2021 року № 111/2021 виникла необхідність у затвердженні Правил охорони підземних вод.

Основні групи, на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	-	+
Держава	+	-
Суб'єкти господарювання (у тому числі суб'єкти малого підприємництва)	+	-

Врегулювання зазначених проблемних питань не може бути здійснено за допомогою:

ринкових механізмів, оскільки такі питання регулюються виключно нормативно-правовими актами;

діючих регуляторних актів, оскільки чинним законодавством порушені питання не врегульовані.

II. Цілі державного регулювання

Основними цілями прийняття проекту акта є:

Цілями прийняття проекту є:

наявність єдиного документа з правилами та вимогами з охорони підземних вод, що забезпечують їх захист від забруднення, засмічення, вичерпання, виснаження;

визначення принципів охорони підземних вод;

визначення правил при проектуванні, розміщенні, будівництві, реконструкції та введенні в дію водозабірних споруд;

визначення загальних вимог до будівництва водозбору підземних вод;

загальні вимоги до звітування при видобутку та використанню підземних вод з метою державного обліку підземних вод;

визначення основних принципів до визначення зон санітарної охорони та умов їх дотримання;

загальні вимоги до оформлення локальних мереж спостережних

свердловин;

узагальнені вимоги до ліквідації покинутих свердловин та вимоги до захоронення зворотних вод;

визначення повноважень Держгеонадр, Держпраці та Держекоінспекції щодо державного нагляду (контролю), державного геологічного контролю при охороні підземних вод від виснаження та забруднення.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1:	<p>Залишення чинного регулювання.</p> <p>Відсутність єдиного документа з правилами та вимогами з охорони підземних вод, що забезпечують їх захист від забруднення, засмічення, вичерпання, виснаження. Відсутність визначення принципів охорони підземних вод. Відсутність визначення правил при проектуванні, розміщенні, будівництві, реконструкції та введенні в дію водозабірних споруд. Відсутність визначення загальних вимог до будівництва водозабору підземних вод. Відсутність зведених загальних вимог до звітування при видобутку та використанні підземних вод з метою державного обліку підземних вод. Відсутність визначення основних вимог для водозаборів підземних вод від початку проектування, планування та будівництва до видобування, використання та обслуговування. Відсутність узагальнених визначених повноважень Держгеонадр, Держпраці та Держекоінспекції щодо державного нагляду (контролю), державного геологічного контролю при охороні підземних вод від виснаження та забруднення.</p>
Альтернатива 2:	<p>Прийняття проекту наказу Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України «Про затвердження Правил охорони підземних вод».</p> <p>Наявність єдиного документа з правилами та вимогами з охорони підземних вод, що забезпечують їх захист від забруднення, засмічення, вичерпання, виснаження. Наявність визначених принципів охорони підземних вод. Узагальнення визначення правил при проектуванні, розміщенні, будівництві, реконструкції та введенні в дію водозабірних споруд. Наявність узагальненого</p>

	<p>визначення вимог до будівництва водозабору підземних вод. Існування узагальнених вимог до звітування при видобутку та використанні підземних вод з метою державного обліку підземних вод. Узагальнений опис основних принципів до визначення зон санітарної охорони та умов їх дотримання. Визначені загальні вимоги до оформлення локальних мереж спостережних свердловин. Визначення основних вимог для водозаборів підземних вод від початку проектування, планування та будівництва до видобування, використання та обслуговування. Визначені узагальнені вимоги до ліквідації покинутих свердловин та вимоги до захоронення зворотних вод. Визначення повноважень Держгеонадр, Держпраці та Держекоінспекції щодо державного нагляду (контролю), державного геологічного контролю при охороні підземних вод від виснаження та забруднення.</p>
--	--

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1.	Відсутні.	<p>Відсутність єдиного документа з правилами та вимогами з охорони підземних вод. Відсутність визначення принципів охорони підземних вод. Відсутність визначення правил при проектуванні, розміщенні, будівництві, реконструкції та введенні в дію водозабірних споруд. Відсутність визначення загальних вимог до будівництва водозабору підземних вод.</p>

		Відсутність визначення основних вимог для водозаборів підземних вод від початку проектування, планування та будівництва до видобування, використання та обслуговування.
Альтернатива 2.	<p>Наявність єдиного документа з правилами та вимогами з охорони підземних вод.</p> <p>Визначені загальні вимоги до оформлення локальних мереж спостережних свердловин.</p> <p>Визначення основних вимог для водозаборів підземних вод від початку проектування, планування та будівництва до видобування, використання та обслуговування. Визначені узагальнені вимоги до ліквідації покинутих свердловин та вимоги до захоронення зворотних вод.</p> <p>Визначення повноважень Держгеонадр, Держпраці та Держекоінспекції щодо державного нагляду (контролю), державного геологічного контролю при охороні підземних вод від виснаження та забруднення.</p> <p>Наближення законодавства України до Європейського рівня.</p>	Відсутні.

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Громадяни не є групою, на яку впливатиме регуляторний акт.

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Показник	Великі*	Середні*	Малі*	З них Мікро*	Разом*
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	4	380	5519	4674	5903
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	0,1	6,4	93,5	79,2	100

**Державна служба статистики України.*

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1.	Відсутні.	Залишаються значні витрати часу на пошук різних нормативно-правових актів для кожного етапу від проектування до експлуатації водозабору підземних вод.
Альтернатива 2.	Спрощення процесу нормативного регулювання будівництва та експлуатації водозабору підземних вод. Забезпечення відкритості та прозорості у сфері надкористування.	Прогнозуються витрати, пов'язані виключно з необхідністю ознайомитись з новими вимогами регулювання. А саме: 0,5 години на ознайомлення з нормативно-правовим актом.

ТЕСТ 1

малого підприємництва (М-Тест)

1. Консультації з представниками мікро – та малого підприємництва щодо оцінки впливу регулювання.

Консультації щодо визначення впливу запропонованого регулювання для суб'єктів малого підприємництва та визначення переліку процедур, виконання яких необхідно для здійснення регулювання, проведено розробником з

30.05.2022 по 10.06.2022.

Порядковий номер	Вид консультацій	Кількість учасників консультацій	Основні результати консультацій
1.	Телефонні консультації із суб'єктами підприємницької діяльності – надрокористувачами.	10	Регулювання сприймається. Отримано інформацію щодо переліку процедур, які необхідно виконати у зв'язку із запровадженням нових вимог регулювання: ознайомитися з узагальненими вимогами регулювання – 0,5 год.

2. Вимірювання впливу регулювання на суб'єктів малого підприємництва: кількість суб'єктів малого (мікро) підприємництва, на яких поширюється регулювання: 5519.

питома вага суб'єктів малого (мікро) підприємництва у загальній кількості суб'єктів господарювання, на яких проблема справляє вплив 93,5 %.

3. Розрахунок витрат суб'єкта малого (мікро) підприємництва на виконання вимог регулювання.

У розрахунку вартості 1 години роботи використано вартість 1 години роботи, яка відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2021 рік», з 1 січня 2022 року становить – 39,26 гривні.

Первинна інформація про вимоги регулювання може бути отримана за результатами пошуку проекту наказу Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України «Про затвердження Правил охорони підземних вод» на офіційному вебсайті Державної служби геології та надр України.

Інформація про розмір часу, який витрачається суб'єктами на отримання зазначеної інформації є оціночною.

Розрахунок витрат суб'єктів малого (з врахуванням мікро-) підприємництва на виконання вимог регулювання

№	Витрати	За перший рік	За п'ять років
1	Процедури отримання первинної інформації про вимоги регулювання	9,815 грн	9,815 грн
2	Ознайомлення з Правилами	19,63 грн	19,63 грн
3	РАЗОМ (сума рядків: 1+2), гривень	29,445 грн	29,445 грн

4	Кількість суб'єктів господарювання малого підприємництва, на яких буде поширено регулювання, одиниць	5519	5519
5	Сумарні витрати суб'єктів господарювання малого підприємства, на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 3 x рядок 4), гривень	162 506,955 грн	162 506,955 грн

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень
Альтернатива 1.	162 506,955 грн
Альтернатива 2.	162 506,955 грн

Витрати на суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта

№	Витрати	За перший рік	За п'ять років
1	Процедури отримання первинної інформації про вимоги регулювання	9,815 грн	9,815 грн
2	Введення інформації до реєстру	19,63 грн	19,63 грн
3	РАЗОМ (сума рядків: 1+2), гривень	29,445 грн	29,445 грн
4	Кількість суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на яких буде поширено регулювання, одиниць	384	384
5	Сумарні витрати суб'єктів господарювання великого та середнього підприємства, на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 3 x рядок 4), гривень	11 306,88 грн	11 306,88 грн

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень
Альтернатива 1.	
Витрати держави	Витрати на постійні роз'яснення щодо нормативного регулювання по водозаборам підземних вод
Витрати великого та середнього підприємства	11 306,88 грн

Витрати малого підприємництва	162 506,955 грн
Альтернатива 2.	
Витрати держави	Відсутні
Витрати великого та середнього підприємництва	11 306,88 грн
Витрати малого підприємництва	162 506,955 грн

Внаслідок прийняття регуляторного акта не прогнозується зменшення витрат суб'єктів господарювання.

Водночас, прийняття даного регуляторного акта дозволить скоротити кількість ресурсів, які змушені витратити суб'єкти господарювання на ознайомлення з великою кількістю нормативних актів.

№	Етап процедури	Альтернатива 1	Альтернатива 2
1	Пошук десятків нормативних актів	+	-
2	Ознайомлення з десятками нормативних актів	+	-
3	Пошук Правил охорони підземних вод	-	+
4	Ознайомлення з Правилами охорони підземних вод	-	+
Всього		2 дії	2 дії

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1.	1	Така альтернатива не сприятиме досягненню цілей державного регулювання. Залишаються проблеми зазначені у Розділі 1 Аналізу.
Альтернатива 2.	4	Така альтернатива сприятиме досягненню цілей державного

		регулювання щодо вирішення у правовому полі питання узагальнення правил будівництва та експлуатації водозаборів підземних вод, покращення розвитку ресурсного потенціалу держави. Цілі з прийняттям регуляторного акта будуть досягнуті повною мірою (проблема більше існувати не буде).	
Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1.	<p>Для держави: Відсутні</p> <p>Для суб'єктів господарювання: Відсутні</p>	<p>Для держави: Невиконання вимог законодавства в частині наявності правил охорони підземних вод.</p> <p>Для суб'єктів господарювання: Залишаються витрати пов'язані з необхідністю значних затрат часу на опрацювання десятків нормативних актів.</p>	Така альтернатива не сприятиме досягненню цілей державного регулювання.
Альтернатива 2.	<p>Для держави: Забезпечення відкритості та прозорості сфери</p>	<p>Для держави: Відсутні</p> <p>Для суб'єктів господарювання:</p>	Дана альтернатива забезпечує потреби у розв'язанні

	<p>надрокористування.</p> <p>Покращення розвитку ресурсного потенціалу держави.</p> <p>Наближення законодавства України до Європейського рівня.</p> <p>Для суб'єктів господарювання:</p> <p>Забезпечення відкритості та прозорості та сфери надрокористування.</p> <p>Забезпечення прав та законних інтересів суб'єктів господарювання.</p>	<p>ня:</p> <p>Прогнозуються витрати, пов'язані з необхідністю ознайомитись з новими вимогами регулювання.</p> <p>А саме: 0,5 год на ознайомлення з нормативно-правовим актом.</p>	<p>проблеми та досягнення встановлених цілей.</p>
--	--	--	---

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Альтернатива 1.	<p>Переваги відсутні. Така альтернатива не сприятиме досягненню цілей державного регулювання.</p> <p>Залишаються проблеми зазначені у Розділі 1 Аналізу.</p>	Відсутні.
Альтернатива 2.	Така альтернатива досягнення цілей державного регулювання сприятиме відкритості та	Ризик зовнішніх чинників на дію акта відсутній.

	прозорості сфери надрокористування.	
--	-------------------------------------	--

V. Механізм та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Механізмом, який забезпечить розв'язання проблеми є прийняття регуляторного акта, що в свою чергу забезпечить:

- наявність узагальнених правил охорони підземних вод;
- відкритість та прозорість сфери надрокористування;
- конкурентність у сфері надрокористування.

1. Організаційні заходи для впровадження регулювання:

Для впровадження цього регуляторного акта необхідно забезпечити погодження регуляторного акта із заінтересованими органами, подання на державну реєстрацію до Міністерства юстиції, інформування надрокористувачів про вимоги регуляторного акта шляхом його оприлюднення у засобах масової інформації та публікації в Офіційному віснику України.

2. Організаційні заходи для впровадження регулювання:

Ознайомитися з вимогами регулювання (пошук та опрацювання регуляторного акту в мережі Інтернет), розміщення контактної інформації для консультування суб'єктів господарювання.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні впроваджувати або виконувати ці вимоги

Реалізація регуляторного акта не потребуватиме додаткових бюджетних витрат і ресурсів на адміністрування регулювання органами виконавчої влади чи органами місцевого самоврядування.

Державне регулювання не передбачає утворення нового державного органу (або нового структурного підрозділу діючого органу).

Проведено розрахунок витрат на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва в межах даного аналізу.

Проведено розрахунок витрат суб'єктів малого (з врахуванням мікро) підприємництва в межах даного аналізу.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Строк дії цього регуляторного акта встановлюється на необмежений строк з моменту набрання чинності, оскільки необхідність виконання положень регуляторного акта є постійною.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Прогнозними значеннями показників результативності регуляторного акта є:

1. Розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних із дією акта – не прогнозується.

2. Кількість суб'єктів господарювання:

суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва – 384;

суб'єктів господарювання малого та мікро підприємництва – 5519.

3. Розмір коштів і час, які витрачаються суб'єктами господарювання у зв'язку із виконанням вимог акта – низький.

4. Розмір коштів, які витратимуться суб'єктом господарювання у зв'язку із виконанням вимог акта:

для одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва: 29,445 грн.

для одного суб'єкта господарювання малого та мікро підприємництва: 29,445 грн.

5. Кількість часу, який витратиметься суб'єктом господарювання у зв'язку із виконанням вимог акта:

для одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва: 0,5 год.

для одного суб'єкта господарювання малого та мікро підприємництва: 0,5 год.

6. Рівень поінформованості суб'єктів господарювання і фізичних осіб – високий. Проект акта та відповідний аналіз регуляторного впливу оприлюднено на офіційному вебсайті Державної служби геології та надр України.

Після прийняття та державної реєстрації регуляторного акта він буде опублікований у Офіційному віснику України та засобах масової інформації.

Додатковими показниками результативності запровадження регуляторного акта, виходячи з його цілей, слугуватимуть:

1. Кількість суб'єктів господарювання, які звернулися до Держгеонадр за наданням роз'яснення.

2. Кількість суб'єктів господарювання, які подали форми звітності 7-ГР «Підземні води».

3. Кількість приписів з боку Державної служби геології та надр України, складених за результатами проведення заходів державного нагляду (контролю), опублікованих на Інспекційному порталі (<https://inspections.gov.ua>), та пов'язаних із не виконанням вимог чинного наказу.

ІХ. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Відстеження результативності регуляторного акта здійснюватиметься шляхом проведення базового, повторного та періодичного відстежень статистичних показників результативності акта, визначених під час проведення

аналізу впливу регуляторного акта.

Базове відстеження результативності цього регуляторного акта здійснюватиметься після набрання ним чинності, оскільки для цього використовуватимуться виключно статистичні показники, але не пізніше дня, з якого починається проведення повторного відстеження результативності цього акта.

Повторне відстеження результативності цього регуляторного акта здійснюватиметься через рік з дня набрання чинності цим регуляторним актом, але не пізніше двох років з дня набрання чинності цим актом. За результатами даного відстеження відбудеться порівняння показників базового та повторного відстеження.

Періодичне відстеження результативності цього регуляторного акта буде здійснюватися один раз на кожні три роки починаючи з дня закінчення заходів з повторного відстеження результативності цього акта.

У разі надходження пропозицій та зауважень щодо вирішення нерегульованих або проблемних питань буде розглядатися необхідність внесення відповідних змін.

Відстеження результативності регуляторного акта буде здійснюватися Державною службою геології та надр України шляхом розгляду пропозицій та зауважень, які надійдуть до нього.

**Голова Державної служби
геології та надр України**

Роман ОПІМАХ

**ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
(ДРС)**

вул. Арсенальна, 9/11, м. Київ, 01011, тел./факс (044) 239-76-40
E-mail: inform@drs.gov.ua, Сайт: www.drs.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 39582357

від _____ № _____ на № _____ від _____ 20__ р.

РІШЕННЯ

про погодження проекту регуляторного акта

Державна регуляторна служба України відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» розглянула проект наказу Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України «Про затвердження Правил охорони підземних вод», а також документи, що надані до нього листом Державної служби геології та надр України від 18.08.2022 № 949/05/2-22.

За результатами проведеного аналізу проекту наказу та аналізу його регуляторного впливу на відповідність вимогам статей 4, 5, 8 і 9 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», керуючись частиною четвертою статті 21 цього Закону, Державна регуляторна служба України,

вирішила:

погодити проект наказу Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України «Про затвердження Правил охорони підземних вод».

Голова

Олексій КУЧЕР

Павло МОГИЛА, 0508598009

Державна регуляторна служба України
РІШЕННЯ № 335 від 20.09.2022
Підписав: Кучер Олексій Володимирович
Сертифікат: 4FD4BFDE9E1BAF3A040000088690000DF390100
Дійсний: з 14.06.2022 19:27:10 по 14.06.2023 19:27:10

UB Держгеонадра
№4828-3A/1-22 від 20.09.2022

арк.1

МІНІСТЕРСТВО ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ

НАКАЗ

_____ 20__ р.

Київ

№ _____

**Про затвердження Правил
охорони підземних вод**

Відповідно до статті 105 Водного кодексу України, підпункту 117 пункту 4 та пункту 8 Положення про Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 року № 614, з метою охорони підземних вод від забруднення та виснаження,

н а к а з у ю:

1. Затвердити Правила охорони підземних вод, що додаються.
2. Управлінню кругової економіки та надрокористування (Юлія РАДЧЕНКО) забезпечити подання цього наказу на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.
3. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра Євгенія ФЕДОРЕНКА.
4. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

Міністр

Руслан СТРИЛЕЦЬ

UB
Міндовкілля
№25/1-17/17927-22 від 29.12.2022
КЕП: Стрілець Р. О. 29.12.2022 21:23
58E2D9E7F900307B0400000035892F0070AAA500
Сертифікат дійсний з 08.07.2022 18:37 до 08.07.2024 18:37

ПОВІДОМЛЕННЯ
про оприлюднення проєкту наказу Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України «Про затвердження Правил охорони підземних вод»

Проєкт наказу Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України «Про затвердження Правил охорони підземних вод» розроблено з метою врегулювання відносин у сфері охорони навколишнього природного середовища та поліпшення екологічного стану регіонів України, охорони підземних вод від забруднення та виснаження.

Назва органу виконавчої влади, що розробив регуляторний акт
Державна служба геології та надр України.

Назва структурного підрозділу, що розробив регуляторний акт, адреса та телефон

Управління геології Державної служби геології та надр України, 03057, м. Київ, вул. Антона Цедіка, 16, тел. (044) 536-13-23, e-mail: office@geo.gov.ua.

Проєкт акта та аналіз регуляторного впливу оприлюднено на офіційному вебсайті Державної служби геології та надр України (www.geo.gov.ua).

Зауваження та пропозиції до проєкту акта приймаються протягом місяця з дня його оприлюднення на вказану пошту та електронну адресу.

Голова Державної служби геології та надр України

Роман ОПІМАХ

UB
Держгеонадра
№84/05/2-23 від 12.01.2023
КЕПІ: Опімах Р. С. 12.01.2023 12:10
26B2648ADD3032E10400000012112D009CA9AE00

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства захисту довкілля
та природних ресурсів України

_____ 20__ року № _____

Правила охорони підземних вод

І. Загальні положення

1. Ці Правила встановлюють вимоги з охорони підземних вод, що забезпечують їх захист від забруднення, засмічення, вичерпання, виснаження та інших дій, які можуть погіршити умови водозабору, реалізацію заходів з охорони навколишнього природного середовища, зокрема надр, при здійсненні будь-яких видів антропогенної діяльності, яка може негативно позначитися на якісних та кількісних показниках підземних вод, знизити їх здатність до природного відновлення, порушити гідрогеологічний режим підземних вод, завдавати шкоди здоров'ю людей.

2. У цих Правилах терміни вживаються у такому значенні:

видобування підземних вод – процес вилучення води для використання у виробництві з метою отримання продукції, а також для питних, господарсько-побутових потреб населення та інших потреб;

виснаження підземних вод – стан водоносних горизонтів, в яких під впливом штучного дренажу зниження рівнів підземних вод досягло таких показників, які виключають можливість подальшого використання горизонту для задоволення потреб суспільства за допомогою традиційних технічних засобів;

вичерпання запасів підземних вод – зниження на ділянках водозаборів рівнів підземних вод, які перевищують встановлені допустимі значення при

затвердженні цих запасів Державною комісією України по запасах корисних

УВ
Міндовкілля
№25/Л-17/17927-22 від 29.12.2022
КЕР: Євгенія Р.О. 29.12.2022 21:23
58E2D9E7F900307B0400000035892F0070AAA500
Сертифікат дійсний з 08.07.2022 18:37 до 08.07.2024 18:37

водозабір підземних вод – споруда або пристрій для забору підземних вод з водного об'єкта, що може складатися з одної або групи компактно розміщених водозабірних споруд;

водокористувачі – підприємства, установи, організації і громадяни України, а також іноземці та особи без громадянства, іноземні юридичні особи незалежно від форм власності, діяльність яких пов'язана із геологорозвідувальними роботами, проектуванням, будівництвом, експлуатацією об'єктів з видобутку підземних вод, інших об'єктів, діяльність яких має або може мати негативний вплив на стан підземних вод, а також для користувачів підземних вод, незалежно від мети і обсягів видобутку цих вод;

забруднення підземних вод – зміна природних показників, їх якості під впливом зовнішніх чинників, що призводить до перевищення вмісту у водах нормованих компонентів, появи в них компонентів неприродного походження, чинників мікробіологічного забруднення або прояву негативних динамічних тенденцій змін складу і властивостей підземних вод у часі;

група компактно розміщених водозабірних споруд – споруди або пристрої, які належать одному водокористувачу, облаштовані на один і той самий водний об'єкт, розташовані в зоні впливу, визначеного з урахуванням вимог до геологічного вивчення ділянки надр згідно з законодавством;

округ санітарної охорони – це зона охорони водних об'єктів, віднесених до категорії лікувальних (підземні лікувальні води), що встановлюється для курортів з особливим режимом у порядку, передбаченому законодавством про охорону здоров'я;

охорона підземних вод – система заходів, які спрямовані на запобігання і усунення наслідків забруднення, засмічення, вичерпання та виснаження підземних вод, на збереження якісного і кількісного стану підземних вод, запобігання зниження їх здатності до природного відновлення, порушення гідрогеологічного режиму вод;

свердловина – інженерна водозабірна споруда, яка є вертикальною гірничою виробкою з невеликим розміром поперечного перерізу, що призначена для забору підземних вод з різних водоносних горизонтів;

локальна мережа спостережних свердловин – це спостережні свердловини водокористувачів (суб'єктів господарювання) для водозаборів підземних вод з обсягом видобутку більше ніж 100 куб. метрів на добу, водокористувачів, які є потенційними забруднювачами підземних вод або негативний вплив яких на підземні води вже проявився, водокористувачів на централізованих водозаборах підземних вод.

Інші терміни вживаються у значеннях, наведених у Водному кодексі України, Кодексі України про надра, Законі України «Про регулювання містобудівної діяльності» та Законі України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення».

3. Ці Правила є обов'язковими для водокористувачів незалежно від форм власності, діяльність яких пов'язана із геологорозвідувальними роботами, проектуванням, будівництвом, експлуатацією об'єктів з видобутку підземних вод, інших об'єктів, діяльність яких має або може мати негативний вплив на стан підземних вод, а також для користувачів підземних вод, незалежно від мети і обсягів видобутку цих вод.

4. Охорона підземних вод передбачає:

дотримання законодавства у сфері використання і охорони вод;

регламентування всіх видів господарської та будь-якої іншої діяльності, яка здійснює вплив на стан підземних вод, зокрема на водозабори підземних вод централізованого та нецентралізованого господарсько-питного водопостачання, з урахуванням їх продуктивності на сучасний період і на перспективу;

екологічний норматив якості води масивів підземних вод;

оцінку впливу експлуатації водозабору підземних вод на навколишнє природне середовище;

застосування водоохоронних заходів, які виключають можливість негативного впливу від здійснення господарської діяльності на навколишнє природне середовище, зокрема на підземні води при проектуванні будівництва будь-яких підприємств і споруд;

забезпечення організації і дотримання зон санітарної охорони джерел централізованого та нецентралізованого господарсько-питного водопостачання та водозаборів мінеральних вод;

здійснення заходів щодо запобігання і ліквідації витоків стічних вод та забруднюючих речовин з поверхні землі, каналізаційних систем, фільтруючих накопичувачів, відстійників, хвостосховищ та інших споруд і попаданню цих речовин у горизонти підземних вод;

підвищення рівня очищення стічних вод і недопущення скиду у водостоки, водойми та підземні водоносні горизонти неочищених і недостатньо очищених стічних вод та рідких токсичних відходів;

дотримання нормативів гранично допустимого скидання забруднюючих речовин;

дотримання встановлених галузевих технологічних нормативів утворення речовин, що скидаються у водні об'єкти та тих, що подаються на очисні споруди;

дотримання порядку захоронення забруднюючих речовин, відходів, стічних вод у глибокі підземні водоносні горизонти;

дотримання умов скидання шахтних, кар'єрних і рудникових вод у водні об'єкти та повернення супутньо-пластових вод нафтогазових родовищ до підземних горизонтів;

дотримання особливостей проектування гірничодобувних об'єктів, а також підземних споруд, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин;

дотримання природоохоронних вимог при перебудуванні водоносних горизонтів питних і мінеральних підземних вод свердловинами різного призначення, а також при проектуванні, будівництві і експлуатації водозаборів підземних вод;

проведення моніторингу за станом підземних вод, зокрема на ділянках водозаборів і в районах промислових та сільськогосподарських об'єктів з метою встановлення будь-яких розбіжностей і відхилень у прогнозованих рівнях впливу об'єктів на навколишнє природне середовище;

виконання інших, передбачених законодавством водоохоронних заходів щодо захисту підземних вод.

5. До основних об'єктів охорони підземних вод належать водні об'єкти, які використовуються для господарсько-питного водопостачання та видобутку мінеральних природних столових, лікувально-столових і лікувальних вод, а також водозабірні споруди, які забезпечують їх видобування.

6. Водокористувачі, які є власниками або користувачами водозабірних споруд, забезпечують охорону підземних вод від вичерпання запасів, виснаження та забруднення, дотримання рекомендованого паспортом або іншими нормативними документами режиму експлуатації підземних вод та правового режиму зон санітарної охорони підземного джерела водопостачання.

7. Під час розміщення, проектування, будівництва, реконструкції і введення в дію водозабірних споруд та інших об'єктів повинно забезпечуватися раціональне використання вод, передбачатися технології, які забезпечують охорону вод від забруднення. У проєктах будівництва і реконструкції промислових об'єктів та будь-яких споруд передбачаються та застосовуються водоохоронні заходи, які виключають можливість негативного впливу зазначених об'єктів на підземні води.

8. Розвідка родовищ (ділянок) підземних вод має проводитись без забруднення та виснаження підземних вод та навколишнього природного середовища.

9. Державна експертиза та оцінка запасів родовищ (ділянок) підземних вод проводиться Державною комісією України по запасах корисних копалин у визначеному законодавством порядку.

З метою унеможливлення вичерпання запасів підземних вод та негативних змін якісних показників таких вод водокористувачі повинні дотримуватися розрахункового періоду (терміну (строку) оцінки експлуатаційних запасів родовищ (ділянок) підземних вод, зазначеного в протоколах Державної комісії України по запасах корисних копалин, а також своєчасно проводити повторну державну експертизу та оцінку запасів родовищ (ділянок) підземних вод у встановленому законодавством порядку з метою обґрунтування запасів підземних вод.

10. У разі вичерпання запасів підземних вод, а також у разі забруднення підземних вод заходи щодо їх відтворення здійснюються у визначеному законодавством порядку за рахунок винних осіб у разі їх встановлення.

11. Системи та об'єкти водопостачання населених пунктів та їх розширення розробляються на основі схем водопостачання, комплексних планів просторового розвитку територій територіальних громад, генеральних планів населених пунктів і детальних планів території відповідно до вимог Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» та Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку».

З метою раціонального використання ресурсів підземних вод місцевим органам виконавчої влади при розробленні заходів з розвитку систем

поточного і перспективного водопостачання об'єктів комунального господарства та промисловості рекомендовано формувати замовлення на проведення розвідки родовищ (ділянок) підземних вод для господарсько-питного і технічного водопостачання.

II. Вимоги до будівництва водозабору підземних вод

1. При прийнятті рішення про провадження планованої діяльності з будівництва водозабору підземних вод з метою водопостачання, у разі якщо така діяльність підлягає оцінці впливу на довкілля відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», суб'єкт господарювання повинен надати органам державної влади та органам місцевого самоврядування висновок з оцінки впливу на довкілля про допустимість провадження планованої діяльності.

2. Проектна документація на будівництво водозабору підземних вод розробляється в установленому законодавством порядку з урахуванням вимог містобудівної документації та вихідних даних і дотриманням вимог законодавства, будівельних норм та правил, затверджується замовником та погоджується відповідно до законодавства.

3. Облаштування водозабору підземних вод, який проектується на ділянці розвіданих та не розвіданих запасів підземних вод, здійснюються з урахуванням проектно-розрахункової схеми забору води, проектного навантаження на свердловини водозабору та проектних знижень рівня підземних вод.

Земельна ділянка для спорудження водозабору підземних вод виділяється водокористувачеві у порядку, передбаченому Земельним кодексом України.

3 метою здійснення діяльності, пов'язаної з видобутком, забором та використанням підземних вод, необхідність отримання спеціального дозволу на користування надрами, дозволу на спеціальне водокористування та акта про надання гірничого відводу регулюється у встановленому законодавством порядку.

4. Буріння свердловин з метою водопостачання здійснюється за умови забезпечення у повному обсязі додержання екологічних умов, передбачених у висновку з оцінки впливу на довкілля (у разі якщо така діяльність підлягає оцінці впливу на довкілля відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля»).

5. Конструкція свердловин обирається такою, що унеможливорює перетікання підземних вод по стволу між водоносними горизонтами, а також надходження забруднених вод у цільовий водоносний горизонт з поверхні. Промивні рідини, які використовуються при проходці свердловин, не повинні містити забруднювальних речовин.

6. Конструкція свердловини повинна передбачати можливість проведення вимірів дебіту та рівня, відбору проб води, а також виконання ремонтно-відновлювальних робіт при експлуатації свердловини.

7. Інші вимоги до буріння свердловин з метою водопостачання регулюються ДБН В.2.5-74:2013 «Водопостачання. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування», затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 08 квітня 2013 року № 133.

III. Використання підземних вод та державний облік підземних вод

1. Родовища підземних вод та їх ділянки надаються у користування у встановленому законодавством порядку.

2. Підземні води питної якості використовуються, у першу чергу, для задоволення потреб питного, господарсько-побутового водопостачання населення, харчової промисловості та тваринництва.

3. Водокористувачі, які видобувають та використовують підземні води та отримали спеціальний дозвіл на користування надрами та/або дозвіл на спеціальне водокористування здійснюють облік забору і використання підземних вод та звітують за формою звітності № 7-ГР (підземні води) (річна) «Звітний баланс використання підземних вод за 20__рік», затвердженою наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 14 березня 2016 року № 97, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 30 травня 2016 року за № 791/28921, Держгеонадрам.

Водокористувачі, які використовують підземні води та отримали дозвіл на спеціальне водокористування здійснюють облік використання підземних вод та звітують за формою звітності № 2ТП-водгосп (річна) «Звіт про використання води», затвердженою наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 16 березня 2015 року № 78, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 03 квітня 2015 року за № 382/26827, Держводагентству.

Водокористувачі, які є власниками або користувачами земельних ділянок, у межах яких розташовані та експлуатуються артезіанські свердловини, подають до Держгеонадр відомості (паспорт та опис) про артезіанські свердловини до Державного реєстру артезіанських свердловин через електронний кабінет надрокористувача (далі – Електронний кабінет) на Державному геологічному порталі (nadra.gov.ua). Доступ до Електронного кабінету надається водокористувачу чи уповноваженій ним особі після

проходження процедури електронної ідентифікації в установленому законодавством порядку, у тому числі з використанням інтегрованої системи електронної ідентифікації, електронного підпису, що базуються на кваліфікаційному сертифікаті відкритого ключа id.gov.ua.

Дані подаються для нових водокористувачів (водозабірних споруд) та/або у разі будь-яких змін.

4. Водокористувачі згідно з вимогами Порядку здійснення державного моніторингу вод, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2018 року № 758, для водозаборів підземних вод з обсягом видобутку більше ніж 100 куб. метрів на добу в межах зон санітарної охорони та на прилеглих територіях облаштовують локальну мережу спостережних свердловин з метою визначення кількості води та хімічних і фізико-хімічних показників та надання даних спостережень Держгеонадрам, за формою звітності № 7-ГР (підземні води) (річна) «Звітний баланс використання підземних вод за 20__рік», затвердженою наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 14 березня 2016 року № 97, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 30 травня 2016 року за № 791/28921.

5. З метою запобігання нераціональних витрат води при експлуатації свердловин вони обладнуються кранами, засувками та іншими обмежувачами самовиливу, а також манометрами для вимірів пластового тиску води.

6. Водокористувачі, які є власниками або користувачами водозабірних споруд зобов'язані забезпечувати монтування та експлуатацію пристроїв, призначених для здійснення регулярного контролю за обсягами та якістю підземних вод, а також сприяти працівникам контролюючих органів під час проведення заходів державного нагляду (контролю) відбору проб підземних вод з локальних мереж спостережних свердловин в тому числі за межами території, де розташовані їх об'єкти.

7. Відповідно до Національного класифікатора України ДК 008:2007 «Класифікатор корисних копалин» (ККК), затвердженого наказом Держспоживстандарту України від 12 грудня 2007 року № 357, підземні води поділяються на води підземні питні, води підземні мінеральні, води підземні промислові, води підземні теплоенергетичні, води підземні технічні.

Розробка родовищ підземних питних, мінеральних, промислових, теплоенергетичних, технічних вод здійснюється згідно з проєктами та планами робіт з розробки зазначених родовищ.

8. Державний облік підземних вод здійснюється шляхом спостережень за кількісними і якісними характеристиками підземних вод за програмою, яка затверджується Міндовкілля.

9. Державний облік підземних вод охоплює всі підземні водні об'єкти, які видобуваються для водопостачання.

10. Підземні мінеральні води є об'єктом Державного кадастру природних лікувальних ресурсів, що створюється та ведеться спеціалізованою установою за дорученням і в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я. Державний кадастр природних лікувальних ресурсів включає дані Державного реєстру вод природних мінеральних.

11. До завдань, для вирішення яких державний облік підземних вод забезпечує отримання вихідних даних, належать:

оцінка стану підземних вод;

поточне і перспективне планування використання підземних вод та проведення водоохоронних заходів, а також раціональний розвиток і розміщення підприємств;

складання схем комплексного використання і охорони підземних вод, водогосподарських балансів та галузевих схем розвитку підприємств;

проектування водогосподарських підприємств і споруд, пов'язаних із використанням підземних вод;

розробка та застосування заходів щодо оптимізації відбору підземних вод на конкретних територіях;

інші потреби у випадках, передбачених законодавством України.

12. Державний водний кадастр за розділом «Підземні води» складається з метою систематизації даних державного обліку вод та визначення наявних для використання підземних водних ресурсів.

Державний водний кадастр за розділом «Підземні води» ведеться Держгеонадрами в порядку, що визначається Кабінетом Міністрів України.

Державний водний кадастр включає геопросторові дані, метадані та сервіси, оприлюднення, інша діяльність з якими та доступ до яких здійснюються у мережі Інтернет згідно із Законом України «Про національну інфраструктуру геопросторових даних».

Державний водний кадастр включає дані Державного реєстру артезіанських свердловин.

Відомості про об'єм видобутих підземних вод вносяться водокористувачами до автоматизованої системи обліку видобутих підземних вод у порядку, встановленому Міндовкілля.

13. Державний кадастр природних лікувальних ресурсів включає геопросторові дані, метадані та сервіси, оприлюднення, інша діяльність з якими та доступ до яких здійснюється у мережі Інтернет згідно із Законом України «Про національну інфраструктуру геопросторових даних».

Визначені за результатами геологорозвідувальних робіт експлуатаційні запаси родовищ підземних мінеральних вод затверджуються та вносяться до

Державного фонду родовищ корисних копалин України і передаються для використання за призначенням відповідно до законодавства України».

IV. Зони санітарної охорони

1. З метою забезпечення охорони водних об'єктів у районах забору води для централізованого та нецентралізованого водопостачання населення, лікувальних і оздоровчих потреб встановлюються зони санітарної охорони, які поділяються на пояси особливого режиму. Водокористувачі зобов'язані забезпечити дотримання Правового режиму зон санітарної охорони водних об'єктів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18 грудня 1998 року № 2024.

2. Для курортів, які використовують родовища корисних копалин, що належать до природних лікувальних ресурсів (підземні мінеральні води, лікувальні грязі тощо), встановлюються округи санітарної охорони.

Порядок встановлення меж та режиму округів і зон санітарної охорони курортів визначено Законом України «Про курорти».

3. Встановлення зон санітарної охорони водних об'єктів, експлуатація та їх утримання здійснюється відповідно до Водного кодексу України, Земельного кодексу України, Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення», Правового режиму зон санітарної охорони водних об'єктів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18 грудня 1998 року № 2024, та інших нормативно-правових актів.

Проектування зон санітарної охорони здійснюється відповідно до державних будівельних норм.

4. Зона санітарної охорони організовується у складі трьох поясів: перший пояс (суворого режиму) включає територію розміщення водозабору, майданчика водопровідних споруд і водопідвідного каналу; другий і третій пояси (обмежень і спостережень) включають територію, що призначається для охорони джерел водопостачання від забруднення.

5. Межа першого поясу зони санітарної охорони встановлюється на відстані не менше 30 м від водозабору – при використанні захищених підземних вод і не менше 50 м – при використанні недостатньо захищених підземних вод. При використанні групи підземних водозаборів межа першого поясу (спільний контур) повинна бути розташована відповідно на відстані не менше 30 або 50 м від крайніх водозабірних споруд водозабору.

6. Другий пояс зони санітарної охорони призначений для захисту водозабору від мікробного забруднення і визначається гідродинамічними розрахунками, з огляду на умову, що розрахунковий час просування цього забруднення потоком підземних вод від межі другого поясу є достатнім для втрати мікроорганізмами життєздатності і вірулентності патогенних мікроорганізмів. Цей час необхідно вважати основним параметром, що визначає відстань межі другого поясу до водозабору. Його значення приймається рівним 400 діб для ґрунтових вод і 200 діб для напірних і безнапірних міжпластових вод.

7. Межа третього поясу зони санітарної охорони визначається гідрогеологічними розрахунками, з огляду на умови, що хімічні забруднювачі, які перебувають за межами цього поясу, не досягнуть водозабору, мігруючи із підземними водами поза сферу живлення, або досягнуть водозабору, але не раніше розрахункового часу тривалості його роботи, яка приймається не менше як 25 років.

8. Межі зон санітарної охорони, які входять до складу водоохоронних зон, визначаються згідно з проектами землеустрою щодо організації і встановлення меж територій природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення, оздоровчого, рекреаційного, історико-культурного, лісогосподарського призначення, земель водного фонду та водоохоронних зон, обмежень у використанні земель та їх режимоутворюючих об'єктів, крім випадків, встановлених Законом України «Про регулювання містобудівної діяльності», та/або комплексними планами просторового розвитку територій територіальних громад, та/або генеральними планами населених пунктів, які розробляються в порядку, визначеному Земельним кодексом України, Законом України «Про землеустрій», Законом України «Про регулювання містобудівної діяльності».

9. Проведення господарської та іншої діяльності у зоні санітарної охорони водних об'єктів здійснюється з дотриманням вимог Закону України «Про землеустрій», Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», Земельного кодексу України, Правового режиму зон санітарної охорони водних об'єктів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18 грудня 1998 року № 2024, та ДБН В.2.5-74:2013 «Водопостачання. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування», затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 08 квітня 2013 року № 133.

V. Вимоги до оформлення локальної мережі спостережних свердловин

1. Водокористувачі, які є потенційними забруднювачами підземних вод, зокрема ті, які експлуатують накопичувачі промислових, побутових і сільськогосподарських стоків чи відходів, здійснюють заходи щодо попередження забруднення підземних вод, зокрема обладнання локальних мереж спостережних свердловин для контролю за якісним станом цих вод.

2. Водокористувачі створюють локальну мережу спостережних свердловин для проведення моніторингу з метою виявлення будь-яких розбіжностей і відхилень у прогнозованих рівнях впливу на навколишнє природне середовище та ефективності заходів із запобігання забруднень підземних вод.

3. Локальна мережа спостережних свердловин споруджується на всіх промислових та сільськогосподарських об'єктах (поверхневих сховищах (накопичувачах) промислових, сільськогосподарських і побутових стоках та відходах, підземних захороненнях високотоксичних речовин, підземних сховищах нафти, нафтопродуктів, газу тощо), які є потенційними джерелами забруднення підземних вод або негативний вплив яких на підземні води вже проявився.

На централізованих водозаборах підземних вод в межах їх родовищ та на прилеглих територіях водокористувачі повинні облаштовувати локальну мережу спостережних свердловин.

4. Показники та періодичність здійснення державного моніторингу масивів підземних вод, суб'єктом державного моніторингу яких є Держгеонадра, вимоги щодо подання інформації про кількісні, хімічні та фізико-хімічні показники підземних вод водокористувачами визначено

Порядком здійснення державного моніторингу вод, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2018 року № 758.

5. Проектування і обладнання локальної мережі спостережних свердловин на промислових, сільськогосподарських та інших об'єктах, виконання спостережень і лабораторний контроль якості підземних вод здійснює водокористувач.

VI. Ліквідація покинутих свердловин, вимоги до захоронення зворотних вод

1. Ліквідація всіх свердловин на воду, не придатних для експлуатації, покинутих спостережних та пошукових свердловин на всі види корисних копалин, а також вертикальних й інших гірничо-пошукових та експлуатаційних гірничих виробок і покинутих криниць здійснюється відповідно до вимог законодавства.

2. Ліквідацію пошукових виробок та ліквідаційний тампонаж пошукових свердловин будь-якого призначення здійснюють водокористувачі, які виконують пошукові роботи, а непридатних і покинутих експлуатаційних та спостережних свердловин і виробок – водокористувачі, на балансі яких вони знаходяться в установленому законодавством порядку та з урахуванням вимог Кодексу України про надра.

3. У разі неможливості встановити власника покинутих свердловин і виробок їх ліквідація здійснюється Держгеонадрами за рішенням місцевих рад. Якщо експлуатація самовиливних свердловин є можливою, то вони оснащуються регулюючими пристроями.

4. Ліквідацію свердловин проводять з дотриманням ДБН В.2.5-74:2013 «Водопостачання. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування», затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 08 квітня 2013 року № 133 та РБН 324-82 «Інструкція з проектування і виробництва ліквідаційного тампонажу спостережних, розвідницьких, гідрогеологічних, інженерно-геологічних, експлуатаційних водозабірних шпар і гірських виробок, які проходять при проведенні геологічних, гідрогеологічних, інженерно-геологічних зйомок, інженерно-геологічних вишукувань, розвідницьких робіт на воду, а також цілей водопостачання, що виконали своє призначення на території Української РСР».

5. Захоронення забруднюючих речовин, будь-яких відходів, стічних вод у глибокі підземні водоносні горизонти та повернення супутньо-пластових вод нафтогазових родовищ до підземних горизонтів здійснюється з урахуванням вимог Водного кодексу України.

6. Експлуатація підземних споруд для захоронення шкідливих речовин і будь-яких відходів, скидання стічних вод проводиться при наявності спеціального дозволу на користування надрами та акта про надання гірничого відводу, наданих відповідно до вимог законодавства.

Проектування підземних споруд, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин здійснюється відповідно до законодавства та з урахуванням вимог Кодексу України про надра.

7. Скидання шахтних, кар'єрних і рудникових вод у водні об'єкти та повернення супутньо-пластових вод нафтогазових родовищ до підземних горизонтів здійснюється відповідно до умов, встановлених статтею 72 Водного кодексу України.

8. При будівництві та експлуатації підземних споруд для інших цілей, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, повинні передбачатись заходи, встановлені законодавством.

VII. Державний нагляд (контроль) та відповідальність

1. Державний нагляд (контроль), державний геологічний контроль за дотриманням водокористувачами вимог цих Правил здійснюють Держекоінспекція, Держгеонадра та Держпраці у встановленому законодавством порядку.

2. Відповідальність за порушення вимог цих Правил встановлюється Кодексом України про адміністративні правопорушення та Кримінальним кодексом України.

**Заступник начальника управління –
начальник відділу формування
політики у сфері надрокористування
Управління кругової економіки
та надрокористування**

Юлія РАДЧЕНКО